

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik mindennap, a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Apáca-utca 3. sz.

A lap szellemi részére vonatkozó közleményeket a szerkesztőség címére kérjük beküldetni.

Egy hasábos petitsor 5 kr. Hirdetés-bélyeg 30 kr.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézhetők.

LAPTULAJDONOS:

A SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA-RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

DR. PERSZ ADOLF.

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve:
Egész évre . 6 frt — kr.
Félévre . . 3 > — >
Negyedévre . 1 > 50 >
Egy hónapra — > 60 >
Helyben házhoz hordva:
Egész évre . 8 frt — kr.
Félévre . . 4 > — >

Negyedévre . 2 frt — kr.
Egy hónapra — > 80 >
Vidékre postán szállítva:
Egész évre 10 frt — kr.
Félévre . . 5 > — >
Negyedévre . 2 > 50 >
Egy hónapra 1 > — >
Egyes szám ára 4 kr.

Nevelés a papi szemináriumokban.

— Ajánlva Láng Lajos képviselő urnak. —

A képviselőház március 29-iki ülésén Láng Lajos képviselő ur Apponyi gróffal szemben oly értelmű czélzást tett a szemináriumok nevelésére, mintha ez nem volna nemzeti irányu nevelés; s ideje volna, hogy a papi nevelés a nemzeti kultúra kiegészítő részévé tétessék.

Ezt sürgesse előbb Apponyi gróf, azután beszéljen a katonai nevelőintézetekről.

Láng képviselő urnak sok dolgot adhat az országházon kívül a magy. orsz. központi takarékpénztár, a Schlick-féle vasöntő-gyár, a magy. gőzhajózási részvénytársaság, stb.; nem csoda tehát, ha nem ismeri, nem volt ideje megismerni a kath. papnevelő intézetekben (mert csakis ezek hivatalnak szemináriumoknak) adni szokott nevelés irányát és szellemét.

A vízbe fuló kapkod fűhöz-fához, Láng ur is szorultságában onnan rántott elő argumentumot, ahol talált. Hogy ezzel egy egész társadalmi osztály hazafias érzületét gyanúsította: ez előtte csekély dolog, hiszen az az osztály úgy is csak a kath. papság. Azon pedig ütni egyet — divat.

Mi pedig, innen messziről, a Tiszántulról, arra akarjuk figyelmeztetni a képviselő urat, hogy nem volt joga mondani, amit mondott; hogy állítása alaptalan, sőt, hazafiságról levén szó, súlyos beszámítás alá eső ráfogás.

Erről pedig meggyőződhetik nagyon könnyen. Ha nem jár is jelenléti jeggyel, szakítson mégis magának időt s menjen be ott Budapesten a papnevelőházba. — Nézzen ott körül, beszéljen a növendékekkel s azután tekintsen be az ő »magyar irodalmi iskolá«-jokba. Ott szemlét tarthat a fiatalok könyvtára fölött; abban megtalálhatja a »magyar iskola« 65 éves fennállásának és működésének gyümölcsét ötvenhét évfolyamot elért irodalmi »Munkálatok«-ban . . .

És látni fogja Láng képviselő ur, hogy még az ő atyja is kicsiny gyermek lehetett,

mikor a hazai kath. papság budapesti csemetéi már lelkesültek a nyelvért, melyben egyedül él a nemzet; dolgoztak az irodalom terén, ápolták a nemzeti szellemet, s már akkor *kiegészítő részét képezék a nemzeti kulturának!*

És e ritkított mondat nem nagyzó hivalkodás vagy éretlen kérkedés t. képviselő ur!

Mert tudja meg, hogy (ha ugyan hallotta hírét) e szemináriumból került ki Dayka Gábor, kiről Toldy F. mondja: »Ekkor kereste fel Daykát Kazinczy Ferencz is a szeminárium muzeumában (tantermében) s a két szép lélek közt a leggyöngédebb barátság szövődött. (Magy. költők élete, 1870. I. k. 263-1.)

E szemináriumban »Itt kedvelé meg Guzmics Izidor nagyobb mértékben a honi irodalmat is.« Ferenczy, Magyar írók. 1856. 167. l.

Ezen szemináriumnak 14 növendéke, néhány székesfejevári klerikus hozzájárulásával tette lehetővé, hogy, miután egyéb utánjárás nem vezetett célhoz, a nagy Berzsényi első költeményei megjelenjenek. Összeadtak 899 frtot. — Berzsényi azután a következő levelet intézte hozzájuk (a t. képviselő okulására szabad legyen közölni):

»Tiszteletre méltó Hazafiak! Le nem írhatom nektek, mely érzéssel vettem azt a tudósítást Kazinczytól, hogy Ti az én gyűjteménykémnek kiadására és képemnek rézbemetszésére pénzt adtatok össze.

Barátim! örömmel s kevély önértéssel fogadom el tőletek ezen szép jutalmat s nagy dicsőséget — — — Ti engem érdemem fölött megtiszteltetek, de egyszersmind megmutattátok, hogy szent hivataltoknak egész nagy körét ismeritek s betölteni kívánjátok: mert ámbár azon én munkám igen csekély, de mégis *csakugyan egy kis része a hazai irodalmának, mely össze vagyon kapcsolva azon népnek boldogságával, melynek vezetésére s boldogítására rendeltetve vagytok.* — Megkértem Kazinczyt,

hogy ezen szép ujságot a hazának tudtára adja; Titeket pedig arra kérlek, hogy ezen kiadásnak örök emlékezetét gyűjteménykémnek homlodára tegyétek.« (Toldy, Uj magy. muzeum. X. f. II. k. 80. l.)

Ezen szemináriumban, 1823. márcz. 21-én történt, hogy az odasiető Kisfaludy Károly a betegek szobájában elragadtatással ölelte keblére Czuczor Gergely klerikust, az »Augsburgi ütközet« szerzőjét, e szavakkal: »Nemzetem költője! Kisfaludy ajánlja barátságát.«

Igen, t. képviselő ur! bátran beléphet ama falak közé ön is és meggyőződhetik, hogy az a szellem, mely e szeminárium falai közül egymás után a Somogyiakat, Szabó Imréket, Danielikeket, Nogállók és Schlauchokat, a Palásthyak- és Kemeneeket stb. stb. kísérte ki a közélet terére, hazafias irányu munkálkodásban — a nemzeti czélok felé törekvésre, — ugyan az a szellem ösztönzi, táplálja és éleszti most is a növendékek gondolatait, munkedvét, tettvágyát.

És amilyen a budapesti, olyan az ország többi szemináriuma, melyekben a pesti mintájára mindenütt keletkeztek irodalmi iskolák, a hazafias érzésnek és munkálkodásnak megannyi melegágyai. Hány idegen ajku növendék sajátította el azokban a magyar nyelvet! hány szerette meg a magyar irodalmat! — Mert ez iskolákban együtt szaval magyar költeményeket a munkácsi ruthen ifju a besztercebányai szlávval, a dunántuli rend a kiskunság szülöttével, vagy az erdélyi szászszal.

Az igaz, hogy mindezen ifjak iskolai tantárgyaikat latin nyelven tanulják. De ez épen úgy nem akadályozza őket nemzeti tartalmu s hazafias szellemű törekvéseikben, mint nem az, hogy francziául, németül s angolul tanulnak. Valamint nem hallottuk, hogy a gymnáziumokban a latin nyelvre fordított sok óra akadály volna a hazafias érzelem és szellemnek. Mert a mellett, hogy a gymnazista kevésbé, a klerikus pedig inkább bírja a

latin vagy más nyelvet: még mindig bírhatja jól a magyart, művelheti annak irodalmát, szeretheti a hazát.

Ezeket kívántuk innen messziről Láng képviselő ur apostrofálására megjegyezni. Mert az ellen, hogy bárki is, nemzeti nevelés-hazafias szellem tekintetében, a katonai akadémiákkal szemben tromfnak a kath. szemináriumokat játszsza ki: ez ellen határozottan tiltakozunk.

Bis repetita placent.

(ss.) A nyitrai választás után nagy csend állott be a kormánypárti sajtóban. A »Nemzet«-től kezdve a »Szabadság«-ig minden lap óvatosan várt az intő jelre, hogy jobbra vagy balra fordítsák-e meggyőződésük szekerének rudját. Csak alig akadt egy néhány hitbuzgó lap, mely Tarnóczy mellett sikra mert szólni.

De ezek is nemsokára elhallgattak s mivel Bánffy nem vállalt közösséget Tarnóczyval még el is merték itélni.

Ezen jelekből voltunk bátrak azt következtetni, hogy Nyitrán a második választásnál kevésbé tisztességtelen eszközökkel fognak élni.

De ez csakugyan nagy bátorság volt tőlünk.

A nyitrai dolgok újból kezdődnek. A félhivatalos távirati irodák országsszerte kürtölik már, hogy Nyitrán a néppárt véres verekedést inszczenirozott, kormánypárti zászlókat tépett szét, ablakokat vert be.

Épen mint először.

Akkor is így kezdték.

S mindez mire jó? Arra, hogy újból cizmet adjanak a katonaság beavatkozására, melyre nekik égetően szükségük van. Nincs más mód, amelylyel megtudnák a kormánypárt csufos bukását gátolni. Vesztegetés, hivatali presszió, ámitgatás, papi birtokok fölosztása s más liberális dolgok már nem érnek semmit.

Egyetlen eszköz tehát az erőszak.

Dehogy a kormány újból ilyen eszközökkel akarjon bele menni a választásba, azt már épen nem mertük volna még csak gondolni is.

Ennyi vakmerőséget még a Bánffy kabinetről sem mertünk volna föltételezni.

S mit keres Tarnóczy most újból Nyitrán? Talán megint őt akarják megtenni választási elnöknek? Vagy tán ép őt tartják a legjobb kortesnek?

Annak az embernek, míg az ő és a választás ügye elnem dől nem is volna szabad betennie lábát Nyitrára, ha volna a tisztesség iránt csak egy kis érzéke is.

De hiszen a ki olyanokat tett és tehetett, mint Tarnóczy, attól tisztességet nem lehet kívánni.

Vigyázzon az az ember, nehogy a néppártot, mely az előbbi választásnál elkövetett dolgai miatt érhető elkeseredéssel fogadja, újabb erőszakoskodásokkal, szemérmetlen makimáziók által a végletekig vigye, mert — megadhatja az árát.

Vagy talán ép ezért ment Nyitrára? Gyűlöletes személye által akar zavargásokat előidézni?

Hát mindez nagyon szép kormánypárti szemüvegen nézve a dolgot, mert egy esetleges rendezavarás alkalmat adhatna katonaság beavatkozására s ezzel az ellenzéki választók szétugrasztására, de hogy csak valamennyire is tisztességes és becsületes volna, határozottan tagadjuk.

S pedig, hogy ez a cél, az világos.

Mert hát a megelőző választáson is csak így akartak dolgozni. S ezelt is értek.

De ha most is »ezelt érnének« talán az egész szabadelvűpártot kormányostul, nyitrai mandátumostul elsöpörné a közvélemény.

Hát csak kezdjék újra!

A Néppárt orsz. központi irodája tisztelettel kéri mindazokat, a kik hozzá programmokért, alapszabályokért vagy más egyéb nyomtatványokért fordultak, sziveskedjenek némi türelemmel lenni, mert az

imént jelzett iroda jelenleg annyira el van halmózva egyéb igen sürgős teendőkkel, hogy csakis husvét után lesz képes a kért dolgokat elintézni. Budapest, 1895. március 29. Az irodavezető.

A kormány és az egyházpolitika.

Miként a »Fejérmegyei Napló« a legbiztosabb forrásból értesül, a korona csak azon föltétel alatt adja meg a deczemberi törvényeknek a szentesítést, hogy ha a főrendiháza a vallás szabad gyakorlásáról és a zsidó-recepczióról szóló javaslatokat másodsor is elveti, a jelen országgyűlés azokat többé ne tárgyalja. De mivel a felekezeti-küliségnek leszavazása a vallás szabad gyakorlatáról szóló egész javaslat leszavazását jelenti, a mennyiben ez a miniszterelnök saját bevallása szerint a kormány elveinek integritását sérti, a zsidó-recepczió pedig másodsor is leszavaztatott, tehát e szerint a jelen országgyűlés a két javaslatot már nem tárgyalhatná. S a miniszterelnök legutóbb mégis azt kilátásba helyezte?!

Plener osztrák pénzügyminiszter a börzéről.

Plener osztrák pénzügyminiszter a birodalmi tanács képviselőház ülésében a tőzsdei játék körül eddigi észlelt visszaéléseket illetőleg, kijelentette, hogy tudomása van azokról a veszedelmes tünetekről, a melyek különösen az utolsó félévben a tőzsdei játékszenvedély élesztésére és terjedésére közrehatottak. Beismeri, hogy az eddig érvényben levő törvényes rendelkezések a baj orvoslására való tekintettel nagyon szűkösök és nem nyújtanak kellő eszközöket üdvös eredményt. A legnagyobb bajt abban találja, hogy a tőzsdén kívül álló közönség a tőzsdeirodák közvetítésével játszik a tőzsdén. Nagy baj az, hogy ezeket a tőzsdeirodákat, melyek az agitáció minden eszközével a vidéken élő közönséget megtakarított filléreikkel a tőzsdére édesgetik, nem lehet egyszerűen becsúzni, a mint ő ezt tenni szeretné, mert az ipartörvény ezt meg nem engedi. Óva inti a közönséget, hogy ne menjen lépre a csalógató ágenszeknek, hogy ne vegyen részt a tőzsde játékban, mert ez muló nyereség után többnyire vagyoni tönk-

A „TISZANTUL“ TÁRCZÁJA.

A lódoktor.

(A »Tiszántul« eredeti tárczája.)

Tarcsay Gyula éppenséggel nem tehetett róla, hogy állatorvos-növendék lett. Csakis atyja akaratának engedelmeskedett. Az öreg Tarcsay, ki jómódu lókupecz nolt, úgy gondolta, hogy az üzlet sokkal jobban fog menni, ha fia erre a pályára lép. A lódoktoroknak járó teméntelen honorariumot így akarta megspórolni.

Az anyjuk nem egyszer tett neki ezért szemrehányást.

— De édes öregem, hiszen tudod, hogy Gyula festő akar lenni.

— Ostoba beszéd. Majd kiábrándul belőle — zsörtölődött az apa.

— Egyetlen fiunk s szerencsétlenné akarod tenni? Eleget kuporgattunk össze arra, hogy ur lehessen.

— Több marad neki — tört ki az öreg haraggal.

— Megmondtam s punktum. Gyula lódoktor lesz. A piktorságot majd kiverem a fejéből.

— Jól van, de aztán ne okolj, ha fiad boldogtalan lesz — mondta ki az utolsó szót az anyjuk.

Gyula, kinek sorsa immáron el volt intézve, nyulánk, magas barna ifju volt. Szabályos, értelmes vonásai, mélytüzű fekete szeme, szép metszésű orra s dus gesztenyeszínű fürtői élénk ellentétben állottak származásával. S az az őszinte melegség, mely nemes arcából ki-

sugárzott, oly különös bájt kölcsönzött neki, hogy anyja valóságban bálványozta.

A városban is csak a lókupecz szép fiának hívták.

Gyula mindezekről nem is látszott tudomást venni.

Ő csak művészetének élt. Reggeltől estig benn ült dolgozó szobájában s szorgalmasan festett. Ideáljának netovábbja az volt, hogy művész lehessen. Ennek szentelte minden erejét, idejét. De ma mintha kieserélték volna. A más-kor higgadt, esendes Gyula izgatottan járt fel s alá szobájában. Épen most jött ki apjától.

— Engedelmes fiu voltál mindig s remélem nem fogsz akaratomnak ellenszegülni, ha azt kívánom tőled, hogy állatorvos légy.

E szavakkal adta tudtára apja tervét.

— Komisz világot élünk A lódoktorok felémésztk a haszon felét — evvel indokolta az öreg Tarcsay kívánságát.

— Azt óhajtom, hogy ha megöregszem, az üzletemet is átvedd s ezt mint végzett lóorvos több haszonnal folytathatod mint én.

Szegény Gyula úgy állott apja előtt, mint akit a gőzfürdőből egyenesen a hideg csap alá visznek. Ismerte atyjának makacsságát s bármennyire is szerette őt, mégis szánta korlátolt gondolkodását, azért nem is ellenkezett vele. Egy hosszu sohaj tört elő kebléből, midőn kifordult apja szobájából.

Szobájába érve, kitért belőle a fájdalom. Így hát egy kis haszonért el kell dobnia eszményeit? S még hozzá lódoktor legyen.

Ez több volt, mint amennyit Gyula hidegvérűsége egykedvűen elviselhetett volna. Arczába szökött természet, hogy csuffá tesz művészetét.

Pár napig úgy lézengett a házban, mint aki életkedvét már elvesztette. Szomorúan rázta a fejét jó öreg anyja, valahányszor fiára esett tekintete. Nem is állotta szó nélkül. Ha magára maradt férjével, mindig szemére hányta neki zsarnokságát.

— Nem megmondtam? Tönkre teszed egyetlen fiad jövőjét — így adott kifejezést aggódo anyai szíve bánatának.

— Majd elmulik — válaszolt nyersen az öreg kupecz.

S a látszat neki adott igazat. Gyula napról-napra visszanyerte előbbeni nyugodtságát s utoljára is beletörődött atyja akaratába.

Szegény öreg anyja öröme határtalan volt, midőn látta, hogy fia lassan-lassan visszakapja arcza pirosságát s jó kedvét. — Vak örömben nem vette észre, hogy mindez csak látszólagos. Gyula szívében még mindig ott rágódott a csalódás keserű mérgé. Csak szerető anyja miatt titkolta el buját.

Az öreg Tarcsay diadalmasan nézett feleségére.

— Ugy-e hogy igazam volt? Gyula kitünő lódoktor lesz. Józan, phlegmatikus természete van s ehhez a pályához ilyen kell. —

A jó öreg anyjuknak most már nem volt kifogása. Nem osztotta ugyan férje véleményét, de örült, hogy Gyula engedelmissége által ily simán ment el a dolog. Szegény asszony már attól remegett, hogy férje akaratossága által a házi béke egyszer s mindenkorra föl lesz duelva.

Igy került Gyula a fővárosba az állatorvosi akadémiára. Föl-fölsajgott ugyan szíve, midőn tanulmányai közben az ecset helyett a lólábbal kellett foglalkoznia, de végre is beleszokott. — Szerényen tanult s így csakhamar minden egyéb

kel jár. Szomorú, hogy épen a tapasztalatlan kis ember huzza mindig a rövidebbet, míg azok, a kik őt a játékra esábitották, időt nyerne rendesen, hogy az összerokadás elől vagyoniuk tetemes részével megmeneküljenek. A miniszter kilátásba helyezte, hogy a mit csak tehet, mindent meg fog cselekedni, hogy a tőzsdejáték szenvedélye ellen a szükséges intézkedések életbe léptetessenek.

A liberálisok veresége Bécsben.

Bécsben április 1-én választotta meg a második választótestület községtanácsosait. Az érdeklődés igen nagy volt s a választók nagy számban jelentkeztek az urnáknál. Az antiszemita ma tizenhárom kerületett hódítottak a liberálisoktól; hat kerületben pótválasztás lesz, de ezek közül is legalább négyben az antiszemita fognak győzni. Az antiszemita ma a ma elnyert mandátumokkal igen erős, az összes szavazatoknak közel felével felérő kisebbségük van, a minnek valószínűleg az lesz a követkevése, hogy a város összes közigazgatási testülete már legközelebb benyújtja lemondását. A belvárosban, a hol a választások máskülönbén nagyon esőndesen szoktak lefolyni, ma véres összeütközések voltak az antiszemita és a liberálisok közt.

Lapszemle.

Budapest, 1895. április 2.

A Magyar Állam »Vallás és állameszme« cím alatt arról cikkeznek, hogy a vallásától megfosztott nemzetekre mily sors vár, egy nemzetet hatalmassá, dicsővé egyedül a vallás erkölcsi eszme teheti, melyet az állameszme sohasem pótolhat.

A vallás-erkölcsi eszme volt az a kapocs, mely a magyar szent korona testének tagjait egybekapcsolta; azon alap, mely első apostoli királyunk nagy alkotásának fennmaradását biztosította, melynek politikai és társadalmi szempontból, a honalapítástól az ezredik évfordulóig mindent köszönhetünk.

Mindazok, tehát kik Magyarország ker. alapjának védelmére kelnek, számíthatnak a haza hálájára.

bajt elfelejtett. De meg a főváros zajos élete sem igen engedett neki időt holmi reflexiókra. Az öreg Tarcsay tulboldog volt. Mőd nélkül örült, hogy terve ily szépen sikerül.

Feleségével rózsás képeket alkottak a jövőről. Már azon törték a fejüket, hogy kivel házasítják össze fiukat.

De ebben már megelőzte őket Gyula. — Anyjának, ki előtt semmit sem titkolt, kivallotta utolsó levelében, hogy szerelmes. Örömtől repeső szívvel közölte a jó anyjuk férjével a boldog hírt.

Az öreg kétkedő arcot vágott.

— Az lehetetlen. Egy lódoktor szerelmes? Ki hallott ilyet?

Méltatlankodva nézett reá az anyjuk.

— Hát nem olyan szép s jó a mi fiunk, hogy még szerelmes se tudna lenni?

Az öreg csak csóválta fejét. Kedve ellen volt, hogy fia szerelmes.

— Egy lódoktornak nem szabad szerelmesnek lenni.

Szegény anyjuk majd halálra ijedt. Hát ilyen mesterségre adta apja a fiát, hol még szerelmesnek sem szabad lenni?

— A szerelmes lódoktor nem sokat törődik a betegeivel — szólt kedvetlenül az öreg s bosszusan járt fel s alá.

Gyula pedig tényleg alaposan szerelmes volt. Egy állatorvosjelölt forrón érző szívének teljes melegével imádtá választottját. Határtalanul boldog volt. Esmények után vágyódó lelkének minden keserősége felolvadt ebben az erős érzelemben. Feledte, hogy ő, a hivatott művész, állatorvosi pályára lett kárhóztatva. Szerelme mindért kárpótolta.

Az eset s a vászon ismét előkerültek. — Tízszor megfestette s ugyanannyiszor megsem-

A Hazánk »Osztrák gazdasági politika« cím alatt Ausztriának a mezőgazdaság érdekében tett intézkedéseit méltatja és összehasonlításokat tesz Magyarországgal, mely gróf Széchenyi Pál és Matlekovics Sándor mulasztása folytán annyira hátra van még e tekintetben.

A Pesti Hírlap az angol politikai pártok történetéről cikkeznek.

A Nemzet Darányi Ignác leendő képviselőházi alelnök érdekében ír meleg hangon, arra buzdítván a képviselőket, hogy mellé sorakozzanak.

A Magyar Hírlap a néppárt ócsárlása kíséretében azt lobbantja szemére a szabadelvű kormánynak, hogy nem elég erélyes a liberális eszmék megvalósításában s a főrendiház ellenállásán megijedve, kész az egyházpolitikai két utolsó törvényjavaslatot megsemmisíteni.

A Nemzeti Ujság »A kétségbeesés politikája« cím alatt a kormány azon terve felett fejezi ki rosszaságát, miszerint, hogy az egyházpolitikai javaslatok a főrendiházba is átmenjenek, a kormány a pair-schubot akarja kérni a királytól. Ez a rendszer pedig csak a francia forradalomhoz méltó, nem pedig egy alkotmányos országhoz.

Az **Egyetértés** hosszú cikkében meleg hangon ír a 80 éves Bismarckról, ki a mai napon büszkén gondolhat arra, hogy bir a történelmi nagyság oly jogcímével, melyeket minden kortársa elismerni kénytelen és melyeket semmi későbbi kor sem fog elvitatni.

A „Magyarország“ a jövő parlamenti ülés szakról, cikkezve a Bánffy kormányt lezárkéteti. Aggódva kérde, hogy hogy mi lesz ilyen miniszter elnökök mellett az országból s a nemzetből, mi a gazdasági életből, mi a valutából, mi a nemzetiségi kérdésből, mikor Bánffynak legfőbb gondját olyan kérdések képezik, hogy kit fog meghívni ebédre, kinek tartozik látogatással, milyen nyakkendővel vegyen fel stb. — Nem csuda, ha a józan politikus kétségbe-esik.

A Pesti Napló az osztrák Bismarck — és a magyar Kossuth kultusz között tesz összehasonlításokat s arra az eredményre jut, hogy a magyarok Kossuth iránti tisztelete meg egyezik a király iránti tisztelettel, de a németek Bismarck üdvözlése cseppet sem fér össze az alattvalói hűséggel.

misította eszménye képét; mindig talált benne valami gáncsolni valót. — Élénk képzelete oly határtalan szépséggel ruházta föl szerelme tárgyát, hogy képei sohasem tudták megközelíteni.

Gyula már nem sokat törődött tanulmányával. Csak titkos szerelmének élt.

Megsejtette ezt az öreg Tarcsay is. Ezen gyökeresen segíteni kell, mert különben dugába dől szép terve.

Nem sokat teketóriázott az öreg, hanem felutazott fiához.

— Azt irtad, hogy belegabajodtál valami fehéreselédbe. Hát ne sokat epekedj, hanem vedd el, hogy már egyszer vége legyen. Az idén már ugys kész ember leszel — ezzel nyitott be az öreg fiához.

Gyula zavarodottan állott atyja előtt, ő bizony erre még nem is gondolt.

— Hidd el fiam megárt az egészségnek az a nagy szerelem. Vedd el feleségül azt a leányt, akkor majd elmulik — bátorította az öreg.

Gyula alatt égett a föld.

— Hát aztán ki az a vászoncseléd? — kérdé mind kíváncsiabban.

Erre már csakugyan nem tudott felelni.

— Nem ismerem — hebegé Gyula.

Az öreg elkezdett jóízűen kacagni.

— Hát te azt sem ismered, kit szeretsz?

Gyula egyáltalában nem tudta fölfogni, miért szükséges ez; hiszen neki eszébe sem jutott, hogy feleségül vegye.

— Hát ismerkedjél meg vele s özre kontyot tehetsz a fejére — mondta ki ingerülten az öreg az ultimatumot.

Másnap az öreg Tarcsay, mint aki jól végezte dolgát, haza utazott.

A Budapesti Hírlap a negyedik ülészak előrelátható politikai eredményeivel foglalkozik s a Bánffy-kabinetet megtámadja, hogy kicsinyes szempontok miatt vesztegeti el a drága időt. —

Országgyűlés.

A képviselőház ülése.

Április 2.

A képviselőház mai ülésében átesett a megalakulás első felén: megválasztotta a lelnökeit, jegyzőit és háznagyát, azonfelül megtörtént a képviselők osztályokba sorolása. Ehhez képest az ülés csupa szavazás és sorolás volt. Névszerint való szavazással megválasztották a lelnökké Berzeviczy Albertet (153 szavazattal) és Darányi Ignácot (152 szavazattal.) Jegyzökké gróf Esterházy Kálmánt, Hévízy Jánost, Illyés Bálintot, Josipovich Gézát, Molnár Antalt, Perczel Bénit, Schober Ernőt és Balogh Gézát, háznaggyá pedig Csávossy Bélát. Az alelnöki állásra az ellenzéknek külön jelöltjei voltak: Golner Gyula és Haviár Dániel, akik azonban mintegy nyolcvan szavazattal kisebbségben maradtak. A választások eredményének kihirdetése után az elnök az új jegyzői kar aszisztálása mellett kilencz osztályba sorolta a képviselőket és meghagyta, hogy az osztályok még ma alakuljanak meg. Holnap, amikor a Ház bizottságait fogja megválasztani, az elnök bejelenti majd az egyes osztályok megalakulását is.

Merénylet a Hentzi-szobor ellen.

Tegnap délután a »Tiszántul« szerkesztőségéhez jött meg legelőször a távirat, hogy a Hentzi-szobrot egy ismeretlen egyén dinamittal föl akarta robbantani.

A táviratot közszemlére kitettük Kiss Dávid üzlethelyiségébe. A sürgöny szövege a következő:

A „Tiszántul“ szerkesztőségének Nagyvárad.

Az éjjel a Hentzi-szobrot ismeretlen tetes dinamittal föl akarta robbantani. A Szt.-György-térnek csaknem minden ablaka betört. A szobor kissé megsérült.

Gyulának most már első dolga volt, hogy megismerje titkos ideálját. Sehogysem tudta elképzelni, hogyan lesz ez lehetséges.

De egy szerencsés véletlen kisegítette bájából. Holmi utcza apró szivesség után bejutott a házhoz. S ettől fogva Gyula mindennapos vendég volt.

Rokonszenves külseje s őszinte modora miatt csakhamar megkedvelték.

Ida is — így hívták Gyula ideálját — élénken érdeklődött iránta. Meglátszott az egész családon, hogy szivesen fogadják körükbe s ennek nem egyszer adtak kifejezést.

Csak még az iránt nem voltak tisztában, hogy minő foglalkozása van. Sejtették, hogy festő, mert igazi lelkesedéssel beszélt róla, de nem tudták egész bizonyosan.

Gyula szerelme napról-napra erősebb lett s miután Ida vonzalmáról is meggyőződött, komoly tervekkel foglalkozott. A gyakori érintkezés, de még inkább Tarcsay apó sürgetései dülőre vitték a dolgot.

Egy napon félénken beállított Ida atyjához s remegő hangon megkérte tőle leánya kezét.

— Szivesen láttuk mindig társaságunkban s örömmel szemléltük a leányom s ön között fejlődő benső viszonyt — felelt a reménybeli após.

— Ajánlata ellen nincs semmi kifogásom, de — engedje meg ezt a kérdést — miután kötelességem leányom jövőjét biztosítani, szabad tudnom minő állásban van, s képes-e Idának gondtalan életet nyújtani?

— Állatorvos vagyok — szólalt meg Gyula szinte szégyenkezve.

Ida atyja meglepetve nézett rá s félig-meddig szánakozva nézte végig a szép ifjút.

A további részletekről a következő tudósítást kaptuk:

Hétfő éjjel fél 1 óra után merényletet követtek el a budai Szent-György-téren levő Hentzi-szobor ellen.

A téren álló rendőr ez időben észrevette, hogy a szobornak a honvédelmi miniszterium felé eső részénél egy ember áll, aki égő gyufát vagy kanócot tart a kezében.

Éppen oda akart menni, amikor látta, hogy az ember futásnak ered s a következő pillanatban óriási dördülés hangzott fel. A tér megtelt füsttel és az összes, a Szent-György téren levő házak ablakai kis darabokban esőrömpöltek az utca kövezetére.

A rettentő dördülésre a királyi palotánál levő őrség kirohant és fegyverbe állt. Az első perczben nem tudták mi történt. Rendőrök jöttek szaladva és mindenekelőtt a szobrot vizsgálták meg. Ennek nem történt baja. De a robbanás ereje 380 ablakot zúzott össze. A királyi lovarda, a miniszterelnöki palota, a honvédelmi miniszterium és József főherceg palotájának összes ablakai bezúzódtak. A helyszínen nemsokára megjelentek Sélley Sándor dr. főkapitány, Szombatfalvy detektív-főnök, Zsarnay kapitány és a detektívek egész serege.

A teret, melynek földjét üvegcserépek fedik, rendőrök szállották meg. A téren álló rendőr azt mondja, hogy ő a merénylőt, aki a vérmező felé vezető lépcsőn menekült, üldözőbe vette, de elérni nem tudta.

A robbanás ereje, mint a következményekből látszik, olyan volt, hogy okvetlenül darabokra szakítja a Hentzi-szobrot, ha a robbanóanyagot a merénylő, akit valószínűleg a rendőr közeledése riasztott meg, a szobor közvetlen közelébe tudja elhelyezni.

A további nyomozás eredménye az lett, hogy Tóth Ödön fővárosi orvos utbaigazítása nyomán Szeless Adorjánt, az »Olvasó« szerkesztőjét, ki a tett elkövetésével gyanúsítva van, letartóztatták.

Szeless tagadja, hogy ő követte el a merényletet, de a rendőrség előtt olyan adatok vannak, hogy biztosra veszik bűnösségét.

— Ön lódoktor?

— Igen, atyám kívánságára lettem az — felelt Gyula mentegelve magát.

Ida atyjának vonásai fölöttébb elkomorodtak e szavakra.

— Majd megbeszéltem a dolgot feleségemmel — szólt hűvösen s ezzel befejezte a beszélgetést.

Gyula aggódó s egyszersmind reménykedő szívvel távozott.

Amint Ida megtudta, hogy Gyula lódoktor, fájó megütközést érzett.

Ő is szerette Gyulát, de azt nem tudta, hogy lódoktor... s összeremegett testében.

Sokáig küzdött benne a szerelem a büszkeséggel. Utoljára is az utóbbi kerekedett felül.

— Nem leszek lódoktornak a felesége — szólt némi iszonyattal s könnyek gyűltek szemébe.

Ezzel eldőlt Gyula sorsa.

Másnap Gyula levelet kapott Ida atyjától, melyben mély sajnálkozás között értesíti, hogy bár személye ellen semmi kifogásuk, társadalmi állása miatt kénytelen kérését megtagadni.

Mire e sorok végére ért Gyula, a szégyentől sápadozott s pirult egyszerre. Csak most értette meg teljesen, miért tiltakozott természetesen is önkénytelenül az állatorvosi pálya ellen — s ime ily alkalommal kell ezt megtudnia.

Mélyen érző kedélye felháborodott a sors ily kiméretlen csapására. Nem elég, hogy élet-ideálját feláldozta atyja akaratának most még boldogságát is eldobja?

De már késő volt. A legkeserűbb, de egy-

NAPTÁR.

— Április 3. —

Szerda, Róm. kath. Richard pk. Prot. Richard. Gör. kel. márcz. 22. Vazul vt. Izr. Nisau 9. Nap két 5 óra 22 p., nyug. 6 óra 13 percz. Hold kelt 10 óra 15 p. nyug. 2 óra 22 p.

Ápril 2. Folytatólagos sorozás Nagyváradon.

„ 5. Katonai lövésár Nagyváradon.

„ 7. A kerületi betegsegélyző egyesület ülése.

„ 8. Biharmegyei községi és körjegyzők egyesületének rendkívüli közgyűlése d. e. 10 órakor a Szechenyi szállodában.

„ 15. A nagyváradi építőiparosok társulatának közgyűlése d. e. 10 órakor az ipartestület helyiségében.

UJDONSÁGOK.

Lapunk egyes számai a következő újságokban kaphatók:

Kiss Dávid kereskedése Fő-utca,
Sonnenwirth-féle bazárban Fő-utca,
Sonnenfeld Adolf papirkereskedésében Fő-utca,
Kádár és Kiss czégnél Kishid-fő,
Kutasi D. papirkereskedésében Uri-utca,
Pauker Dániel papirkereskedésében Kis-piacz,
Reich Sándor vegyeskereskedésében Szent-János-utca,

Mezey János fűszerkereskedésében Körös-utca.
Reich Antal kereskedése Nagy-Fürdő-utca.
Ugyanezen helyeken előfizetések is elfogadtnak.

* **Schlauch bibornok itthon.** Tegnap este hét órakor a gyorsvonaton dr. Schlauch Lőrincz biboros-püspök a fő- és székvárosból székhelyére: Nagyváradra érkezett.

* **10.000 frankos persely adomány.** Argentéumban. Páris mellett, egy ismeretlen ember egy kis csomagot tett a templomi perselybe, melyet a templomszolga elébe tartott. Utólag kiderült, hogy a csomag tíz darab ezer frankos bankjegyet tartalmazott. Senki sem tudja, ki a titokzatos adakozó, csak sejtik, hogy ugyanaz, aki havonként száz frankot szokott a perselybe dobni.

* **Honvéd ujonczok esküje.** A táborigyűlés kezdeményezésére két év előtt egy közös hadügyminiszter, mint a honvédelmi miniszter rendeletet adott ki, hogy az ujonczok az esküt, melyet a besorozáskor tettek, ujtsák meg mikor berukkolnak. A közös hadseregbeli ujonczok esküjét Mindszente napján szokták megtartani; a honvéd ujonczok egy része azonban csak márczius elsején rukkolt be. —

szersmind utolsó csalódás tükröződött le arczáról. Egyetlen éltető eleme, a szerelem is megszűnt már számára. Ez elegendő volt, hogy életuntá tegye.

Mikor az öreg Tarecay megtudta fia esetét, még jobban örült rajta.

— Ez volt az utolsó tűzpróba — szólt könyező feleségének.

Gyula már kész ember volt. Diplomájával kezében haza ment, hogy atyja mellett érvényesítse tudományát.

Szegény öreg anyja nem tudott hová lenni az örömtől, hogy megint otthon van az ő szerelmes fia.

De mennyire megváltozott. Az azelőtt friss, életkedvtől duzzadó s vigkedélyű Gyula helyett, egy egészséges bár, de zárkozott, hideg kedélyű ember állott előtte, ki egész nap az istállóban a lovak és ökrök között tartózkodott.

— Nem megmondtam? — kötekedett az öreg Tarecay s elégedetten dörzsölte kezeit.

— Gyulából kitünő lódoktor lett; pompásan érti mesterségét.

Az anyjuk ilyenkor titokban le-le törölt egy tolakodó könyecseppet s szomoruan bölintett fejével.

S Gyula valóban elemében érezte magát. Eseményeitől megfosztva, ugyan mivel törődött volna mással, mint apja lovaival? Gyönyörű lovak voltak, élvezett volt rájuk nézni...

A nősülésről is majd megfeledezett. Csak mikor a gazdaasszony hiányát kezdte érezni, vett el egy pozsgásképű leányt, a ki kitünő turós csuszát s töltött káposztát tudott főzni...

Az esetet azonban néha napján mégis elővette s oly nagyszerű lófejeket pingált, hogy a hűségétől majdnem nyerítettek... Scipio.

Ezeknek az eskütétele most lesz a jövő vasárnap a várad-olaszai plebánia templomban reggel 7 órakor.

* **Samassa érsek beteg.** Samassa József egri érsek — mint egy távirat jelenti — influenzában megbetegedett és kénytelen ágyban maradni.

* **Ki lesz a Sipos Árpád utódja?** A szerencsétlen Sipos Árpád margittai volt szolgabíró elhalálása folytán megürült szolgabírói állást a jövő rendes évnegyedes közgyűlésen fogja betölteni a vármegye. Már is megtörténtek a kombinációk. Komoly jelölteként Beóthy Dávid megyei tb. aljegyzőt s Takácsi Sándor margittai tb. szolgabírót emlegetik. Ki lesz a győztes? Azt persze még most sejtetni sem lehet.

* **A pápa tréfája.** A vatikánban XIII. Leo egy szellemes tréfájáról beszélnek. Egy előkelő francia hölgy nemrég, a mint a pápánál kihallgatáson megjelent, a legáradozóbb kifejezésekkel köszönte meg, hogy a pápa ismét visszaadta neki egészségét. A pápa esodálkozva kérdezte tőle, hogyan történt ez. »Oly szerencsés voltam«, felelt a hölgy, hogy: »megszereztem egyet a szentség által viselt harisnyából, s azóta eszuszos fájdalmaimból, melyek csaknem lehetetlenné tették nekem a járást, kigyógyultam.« A pápa mosolyogva szólt: »Asszonyom, kegyed akkor szerencsésebb, mint én. Én naponként hordom mind a két harisnyámat és mégis alig tudok már járni.«

* **Most már okosabbak vagyunk!** A belügyminiszter tudatja azt, hogy a véderőtörvény utasítása I. részében elő vannak sorolva azon feltételek, melyeknek alapján a tartalékos tisztek a fegyvergyakorlat alól fölmenthetők, mind a mellett a felmentés kedvezményében aránytalanul nagy számban részesíttetnek. De nézzünk csak! Nagyvárad városa kérte ezeltől pár évvel, hogy aljegyzője, ki egyszersmind polgármesteri tltkár, az akkori fegyvergyakorlat alól, a polgármester szabadságolása folytán mentessék fel, persze a válasz elutasító volt. — pedig a helyettesítésről itt szó sem lehetett — a mire a miniszteri rendelet vonatkozik — mert a városnak csak egy aljegyzője van, a másik állást a belügyminiszter nem engedte meg. Hol van tehát a nagyszámu felmentés! Lehet, hogy csak időtöltésből adták ki a rendeletnek.

* **Szent László emlékezete.** A nagy király halálának nyolczszázados évfordulóját az idén kiváló fényvel akarják megülni Győrött. Egyházi és világi férfiakból bizottság alakult, hogy az ünnep megtartásának módozatait megbeszélje, előkészítse, a fölmerülő költségeket előteremtse, az ünnep alkalmával a városba érkező idegenek elszállásáról gondoskodják stb. Az ifjuság utján a dolog már kiszivárgott a nagy közönség közé, mely a tervet igen kedvezően, nagy lelkesedéssel fogadta. Mint hallatszik, több gimnázium ifjusága zászló alatt küldöttség által fogja magát képviseltetni. Már közel negyegfélszáz tanuló jelentette, hogy Győrbe megy Szt. László napján. Középkori diszruhába öltözött ifjak fogják Szt. László ereklyéjét a processzió alatt körülvinni. A szűkebb körü értekezlet most már számos taggal fogja magát kiegészíteni.

* **Minta-lakó.** A lakók rendszeren a házigazdákra szoktak panaszkodni, de még rendezebben elhallgatják, hogy tulajdonképpen miért is olyan házsártosak. Tegnap is Nagyváradon a Lakatos-utczán egy minta-lakó: Bálint Eszter tanította meg — mint mondá — a háziasszonyának a leányát, K. Teréziát. A ki-, vagy kiköltözkedés elmélete felett vitáztak egy darabig és a vége az lett, hogy a lakó a házi kisasszonyt a hajánál fogva a földhöz vagdosta és ráadásul az ujjáról erőszakkal lehuzta a gyűrűjét is. Természetes, hogy a harc és háboru folytatása a bíróság előtt következik.

* **A gyermekek szellemi tulterhelése ellen.** Bécsből írják, hogy Madeyski lovag közoktatásügyi miniszter valamennyi állami iskolai hatósághoz rendeletet intézett a közép-

iskolák egészségügyére vonatkozólag. E rendeletben a középiskolák kötelességététetik, hogy ne csak az ifjúság testi épségéről gondoskodjanak, hanem a szellemi munka beosztására nézve is oly intézkedéseket tegyenek, melyek a tulterheltség veszélyét elhárítják. E célból tekintettel kell lenni a tárgyaknak helyes felosztására a hétköznapokon s a helyes sorrendre minden egyes napon. Ilyen rendelet nálunk is helyén való lenne.

* **Vizsgálat a gátszakadás ügyében.** Szeghalomról írják, hogy a lapunkban említett gátszakadás nem az áradás folytán állott elő, hanem a tulpárti érdekelt földtulajdonosok vágták volna ki a gátat azért, hogy a saját földjeiket mentesítsék. Ezt a körülményt igazolják a helyszínen megjelent szakértő mérnökök véleményei is: ezért a legszigorubb vizsgálatot rendelték el és már is megkezdték a kihallgatásokat.

* **Az ördög bibliája.** Szoriczó István berezesdi vagyonos parasztagda a mult esztendőben megszerette a kártyázást és azóta szenvedélyesen játszott. Az idei télen oly sok pénzt vesztett, hogy kénytelen volt házát és földjeit eladni, hogy kártyaadósságait kiegyenlíthesse. Azóta oly komor és zárkózott volt, hogy nemcsak az embereket kerülte, hanem családját is elhanyagolta. A napokban ismét elment a korezmába játszani és sok pénzt vesztett. Késő este tért haza s minthogy felesége szemrehányásokkal fogadta, reá támadt és meg akarta ölni. Az asszonynak azonban nagy küzdelem után sikerült megmenekülnie. Szoriczó felesége után szaladt s mikor látta, hogy már nem éri el, megfordult, a Körös folyóhoz ment és beleugrott. Holttestét ma reggel fogták ki a vízből.

* **Hymen.** Villám János es. és kir. huszár-hadnagy, kit Nagyváradon is előnyösen ismernek, márcz. hó 26-ikán tartotta eljegyzését Györfly Katinka bárónővel Debreczenben.

* **Lazaristák Budapesten.** A Lazaristák meglepedésének ügye mindjeban közeleg a megvalósulás felé. A budapesti intéző bizottság most vett telket a gát- és gyepteza sarkán, a hol csinos templomot és rendházat fognak építeni a Lazaristáknak. Az építést májusban kezdik meg.

* **Gyermekek a szőlőtelepen.** Említettük már egy alkalommal, hogy a községi iskolaszék az iránt folyamodott a városi szőlőtelep kezelő bizottságának elnökéhez, hogy engednék meg, hogy a nyár folyamán a községi iskolák növendékeit meghatározott időben, a telepen a zöld és fás oltás műveletébe beillesztessenek. A kezelő bizottság, okulva azon, hogy az iskolaszéknek gazdasági műveletek betanítására alkalmas helyisége nincs, — s mivel a szőlőművelésnek gyakorlati tanítása ma már egy elkerülhetetlen tényező, — készséggel tesz eleget a fenti kérelemnek s erről a községi iskolaszéket értesíteni fogja.

* **Te Tarnóczy!** Báró Kaas Ivor a napokban azt írta, hogy Tarnóczy nem név többé hanem — fogalom. Meg is mondta, miféle fogalom ez a Tarnóczy-fogalom. Ez a mondás ugylátszik átment a köztudathoz is, amit bizonyít az a mulatságos eset, amelyet a Ny. Sz. ír meg a következőkben: Nagytapolcsányban Goldner Adolf és Pollák Bernát a két év előtti hitközségi választások óta ellenlábások. M. hó 27-én véletlenül találkoztak a város piacán, hol G. Adolf P. Bernátnak azt mondja: »Te Tarnóczy!« Ez valóban méltó haragra gyulván, rögtön bekopogtatott az odaváló járásbíróshoz, hogy becsületsértés címén pert indítson G. Adolf ellen. Az ítélet eredményét kíváncsian várják.

* **Szegénység miatt nagy felhajtás.** A tegnapi és tegnapelőtti lefolyt nagyváradai heti vásár eredményéből szomorú következtetéseket lehet levonni. Sem tavaly, sem az idén nem volt még olyan nagymérvű felhajtás, mit most.

És ezen, más különben örvendetes jelenségnek, szomorú háttére van. Földmives emberek-ből állott legnagyobb részét a kínálók serege, akik minden áron szerettek volna megszabadulni barmaiktól, mert nincs takarmány, nincs vetőmag. A kereslet a lehető leggyengébb volt és a szegény emberek szándéka, hogy vásárt csináljanak, hajótörést szenvedtek. A vásárra bejött emberek kétségbeesetten panaszkodtak, hogy elkéstek a mezei munkával, nincs kitarításuk, maholnap az éhezésnek lesznek kitéve. Különösen a esékejárásbeliek sorsa nehéz. — Vannak helyek, hol a jószágot a háztetőről leszedett szalmával etetik. Nemesak a szarvasmarha — de a ló- és sertésvásár is hasonló körülmények között folyt le. És ha az idő ki nem nyílik, ha az esőzés egyre növeli az árvízre való szerencsétlen kilátást, Bihar megyében is beáll az inséges állapot, amitől Isten óvja meg!

* **Hegyszakadás Erdélyben.** Az alsófehérmegyei meg a szomszédos havasokon a hirtelen megindult esőzés meg hóolvadás következtében, komoly katasztrófa fenyegeti a községeket. Topánfalva és Ponorol közt egy magas hegyen levő cserjés erdő, mintegy 4 hold területen beszakadt s az aranyos folyó medrét, valamint az országutat teljesen elzárta. A víz most Kérülő uton halad lefelé, a közlekedés szünetel. A folyó 8—10 centimétert árad óránként a hegyek zuhatagszerűen omló hóvizétől. Hegyszakadástól félnek a hegyek lábánál fekvő többi községek is.

* **Telephon Nagyvárad és a Félix fürdő között.** Említettük, hogy a Félixfürdő és Nagyvárad között telephon-huzal fog felállítani. A nevezett fürdő gondnokai: Kernáts és Bibó ma már be is adták kérvényüket az alispánhoz a telephon felállításának engedélyezése iránt. — Biztosra lehet venni, hogy kedvezőleg fogják a kérvényt elintézni.

* **A bibornok kalapja és az anyóka.** Egy sarkadi öreg anyóka bejött a napokban Nagyváradra valami ügyes-bajos dolgát elintézni. Nagyváradon még soha életében nem lévén, bejárta az egész várost, többek között elment a püspöki rezidenciába is, hol a folyosón meglátta Schlauch biborost, kinek melege lévén, levett kalappal beszélgetett egy pappal. Fején nem volt egyéb a kis veres bibornoki capuceumnál. Mikor a néni hazajutott, elkezdte otthon mesélni váradai élményeit, a többek közt ezt mondván: »Láttam a bibornokot is, de szegénynek olyan rossz kalapja van, hogy mikor levette, a bélése kiszakadt és ott maradt a feje bubján.«

* **Egy uri leány sorsa.** Váczott, mint levelezőnk írja, a rendőrök a vasúti töltést keresztező csatorna partján, egy uriasan öltözött nőt találtak eszméletlenül. Fején fehér kendő volt, kezében egy szíjjal összekötött plaidet tartott. Az ájultat bevitték a városházára, ahol az orvos életre keltette. Eleinte azt hitték, hogy üngylikos akart lenni és megmérgezte magát, de amikor eziránt megkérdezték, tagadólag rázta meg a fejét. Később zavartan beszélni kezdett, amiből azt gyamították, hogy örült s hogy az angyalföldi örültekházából szökött meg. Másnapra aztán kipihente magát s elmondotta szerencsétlenségét. Egy előkelő nyitra megyei családból való, S... Karolina a neve. Családi viszonyai arra kényszerítették, hogy nevelőnővé legyen. Pályáján balsors érte. Egy gazdag ember megszerette, de cserben hagyta. Bánkódása, szegényének tudata örültté tett s az Angyalföldre került. Mikor onnan kiszabadult, újra állás után látott, de nem érthette el célját. Az örültekházában töltött időt nem tudta igazolni, kénytelen volt tehát folyamodásához mellékelni a felgyógyulását bizonyító irást. Az örület természetesen senki sem fogadta meg nevelőnőnek. A fővárosból Esztergomba menekült jó ismerőseihez, akiknél azonban nem lehetett sokáig maradása. Vissza akart hát menekülni a fővárosba, de annyi pénze már nem volt, hogy odáig jusson, azért Váczot ki kellett szállnia a vonatból. Egy barátnőjéhez akart menni, aki együtt volt vele az örültekházában,

hogy napok óta tartó éhségét csillapítsa s hogy azután utját folytathassa, de nem akadt rá a barátnőjére. Közben beesteledett s kétségbeesésében öntudatlanul a szabadba menekült, ahol összeroskadt. Az ápolás magához térítette s némi pénzsegítséggel folytatta utját a fővárosba bizonytalan, keserű jövője felé.

* **Ürgele a saját birója.** Van Nagyváradon, a Katonavároson egy kis ürge zsidó ember, aki nagyon haragszik azért, mert a szomszédjai elnevezték Ürgelének. Ennek a különben szorgalmas kis emberkének van egy kis patiosos házikója és a házikójába egyszer-más-szor lakók is kerülnek. Tóth Andrást is oda vitte a sorsa. Szekeres ember volna, de utóbbi időben nem tudott eleget keresni és így adós a házbérrel. Tíz nappal ezelőtt kellett volna letenni az árendát, de nem volt miből. Ürgele hát megcsinálta a törvényt: kivett a szekérből 3 kereket és nem akarja addig visszatenni, míg pénzt nem lát. Azt mondja: tudja ő, mi az vakítás; tudja ő, mert megtanította arra a törvény.

* **Az akarat.** Tónika nem akarja bevenni a keserű orvosát.

— No, de idd meg, édesem, — szól anyja.

— Nem lehet!

— Mindent lehet, babáskám, csak akarni kell!

— Hát akkor — nem akarom!

* **Gyomor-statisztika.** A nagyváradai vágóhidon az elmúlt hónapban 1219 darab marhát vágtak le és pedig 430 nagyot és 589 borjut. Ha átlag egy darab állat után másfél métermázsát számítunk, 1829 métermázsára marhaszaggasztása esik egy hónapra. Vagyis átlag majdnem 40 darab marhát vágnak le egy napra. Egy napra esik hatvan métermázsára és mintegy 63 kiló hus. Ha most már ezt a mennyiséget elosztjuk a 43000 lakos között, akkor átlag 14 deka jut. Ez ugyan nem volna sok, sőt nem is elég, mert külön külön kellene kiszámítani, hogy mennyit nyom a mázsán az a sok sertés, kecske, juh és aprójószág, vad, amit Nagyvárad gyomra naponkiat befogad az orvosok örömeire. Lehetne füzni a statisztikát tovább, hogy mennyi vizet, bort, sört, pálinkát iszunk meg előtte és utána és ha a fogyasztás értékét így megállapítanók, megijednénk attól az összegtől, melyet naponta igényelünk, hogy élhessünk.

* **Bihari ember élők Temesvárott.** Az elhunyt buziási Eisenstädter Ignác helyére a temesvári zsidó hitközség elnökévé megválasztották Sternthal Salamon péli nagybirtokost, a bihari Sternthal-család egyik derék tagját, ki már tavaly óta viseli a kerületi elölki tisztet.

* **A ló, meg a német.** Füzés-Abonyban a katonai lövésáron Ragó Pál bessenyi paraszt is elővezette hosszú dereku lovát de a kapitány kijelentette, hogy nem veszik meg. Nagyon megröstellte Ragó, hogy a szomszédja lovát megvették, az övét meg nem; oda megy hát a kapitány urhoz és még egyszer meginterpellálja:

— Nagyságos kapitány ur, vegye be ezt a lovat, jó lesz a' valami nimetnek.

— Nem lehet!

— Pedig hát van e lónak olyan, mint a nimet embernek!

* **Ujabb szerencsétlenség Aninán.** Az aninai Gusztáv-tárnában — mint írják, újabb szerencsétlenség történt. A tárna mélyszintjébe víztömeg tödült be és hat bányászt elöntött. Öten kétségbeesett erőfeszítéssel megmenekültek, de egy Krajován Mihály nevű munkás megfullt.

* **Vasvillás kocsis.** A bicska kiment a divatból, így hát kevés a »bicskás«; inkább a vasvillához ragadnak ma már a brutális kocsisok, ha valami nem az ő szájuk ize szerint történik. Tegnap délután Nagyváradon a »Fekete

Sas szálloda egyik alkalmazottját a kocsis vasvillával tamadta meg és ha meg nem fékez, talán agyon ütötte volna. A merénylet a rendőrség letartóztatta.

* **Óvónövélésztás.** Zsáka községben az óvónövélésztást folyó évi május hó elsejére tűzték ki. Az alispán választási elnökül Torma Lajos megyei törvényhatósági bizottsági tagot kérte fel.

* **Az alkohol és az emberi hang.** Az alkoholnak az embert hangra való befolyásáról igen érdekes előadást tartott a minap dr. Sandrus párisi tanár. Ez előadásában Sandrus a következőket mondotta: Hogy az alkohol a hangot megfosztja esengéséértől, ezt bizonyítani is fölösleges. Figyeljük meg csak magunkat olyan ebéd után, a melyen szeszes italokat is ittunk. Nemesak a bornak van ilyen kellemetlen hatása, hanem a rumnak, likörnek, abszintnek is. A fehér bornak erősebb a hatása, mint a vörösnek s a bordói bor hatása a legkevésbé ártalmas, a mennyiben a hangot csak kis mértékben változtatja el. Alkohol és kőmény teljesen megfosztják a hangot tisztaságától és esengéséértől. S épen az énekeseknél igen gyakran tapasztalhatni, hogy szeretik a szeszes italokat. Az énekesnők akárhányszor csukrot esznek, a mi szintén igen káros behatással van a hangra. Viszont a tojás igen jótékonyan hat a hangra, a mit különben minden laikus is tud. Egyébiránt a hang tisztasága számtalan egyéb körülménytől is függ. Annyi bizonyos, hogy izgatott állapotban a hang távolról sem olyan tiszta esengésű, mint rendes körülmények között.

* **Differenzia a vadak között.** M. Imréné panaszt emelt a rendőrségnél Sz. József ellen, mert először betörte az ablakát és azon keresztül kihozta a dunyhát. Ez még nem volt elég; a drága pihékes szélnek eresztette. Később rátörte az ajtót és úgy elverte őt, hogy a bemutatott orvosi vélemény szerint legalább nyolc napig fekheti az ágyat. Sz. Józsefet a panasz alapján letartóztatták. A vallatás során beismerte ugyan a vádat, de azzal védekezett, hogy az az asszony neki balkézről felesége volna és nem akar vele élni. Ő azt hitte eddig, hogy szabad ránczba szedni az asszonyt.

* **Megostromolt gőzhajó.** A Sarajevo nevű boszniai kormányhajónak, mint levelezőnk írja, veszedelmes kalandja volt Szerémmegyében. A gőzös Mohácsból dél felé tartva a Dunán, Banovec szerémmegyei község közelében egy emberekkel telt bárkával találkozott, amely semmi áron sem akart kitérni előle. A hajó nekironított a bárkának, a Duna közepén felborította, úgy hogy a benne lévők mind a vízbe estek. Egy részük uszással menekült meg, többen a bárkába kapaszkodtak. Egy halász azonban odaveszett. A kapitány megállította a hajót s jelentést tett az esetről az előjáróságnak. Mikor a községben elterjedt a híre a történeteknek, nagy néptömeg ment ki a Dunához s valósággal ostromolni kezdte a hajót. Többen a hajó fedelzetére rohantak s a kapitányt megtámadták. A kapitány, a hatóság előtt tett vallomása szerint, csak ügyességének köszönhetette, hogy a felháborodott lakosság föl nem konczolta. A vizsgálatot megindították.

* **Halálozás.** Tudósítónk írja: Gyulán ápr. 1-én meghalt Kalmár Mihály, a gróf Wenkheim Antal örökösének nyugalmazott uradalmi igazgatója, a gróf Wenkheim család ügyésze, megyei és városi bizotts. tag, a békésmegyei takarékpénztár igazgató tagja, életének 82. évében. Temetése kedden délután volt.

* **Egy szegény katona pénze.** A bakának, még ha »privadiner« is, nagyon sok pénz tizenkét forint. Maczecek Lajos tiszti szolga majd megetté magát bujában, mert elvesztette a tárczáját, melyben 12 frt és néhány krajczár volt. Aki megtalálja a tárczát, szolgálta be a rendőrséghez, hadd legyen Maczeceknek öröme.

* **Nagy tűz Mentonében.** Mint Mentonéból írják, a szombatról vasárnapra virradó éjjel nagy tűz pusztított, melyet nehezen tudtak eloltani. A nagy fényvel berendezett Hotel de

l'Angleterre, valamint 5 más palota földig leégett. A kárt 2 millió lirára becsülik. A leégett épületek jó része biztosítva volt. Az oltási munkálatoknál 19 ember súlyosan megsebesült s közülök három ma reggel meghalt.

* **Járvány kimutatás.** Biharvármegyei tisztifőorvosa tegnap terjesztette be a folyó évi márczius hó 15-től márczius 35-ig — Biharvármegyében uralgó roncsoló toroklobról és kanyaróról szerkesztett kimutatása roncsoló toroklob előfordult 31 esetben. Ezek közül meggyógyult 12. meghalt 13. ápolás alatt marad, 9 egyén kanyaró eset előfordult 108 esetben. — Meggyógyult ezek között 73. — meghalt 3. — ápolás alatt maradt 32.

* **APRÓ HIREK. Uj pápai kamarások.** A pápa ő szentsége Zunal Péter kalocsei érseki titkár s dr. Kalmár Sándor theologiai tanár pápai kamarásokba nevezte ki. — **Jászai Mari szobra Bécsben.** A bécsi Künstlerház látogatói áhitattal szemlélnék egy Medea-szobrot, mely már a megnyitáson általános feltűnést keltett. Ez a szobor Strobl Alajos műve, mely a nemzeti színház nagy tragikáját egyik legkitűnőbb szerepében ábrázolja. — **Elfogott templomfosztogató.** Debreczenből írják, hogy a négy ismétlődő templomfeltörés tettesét, Petrik Lajos rovtott multu iparossegéd személyében elfogták. Az elfogott tettét már beismerte. — **Szentesen** Rácz Benjámín eszmadia-mester töle elváltan élő felesége után való bánatában forgópisztolyyal szíventötte magát. — **A solothurni kantonban** Svájcban kétezer óramunkás beszűntette a munkát. — **Ujvidéken** Zahrańszky Antal 90 éves aggastyán föbe lötte magát. — **Kulán** Schagetter Bálint és Ferdinánd birtokosok agyonverték Pelle István bérésüket, 8 gyermek atyját. — **Szabadkán** Mezey Anna lakásának félreeső helyén felakasztotta magát. — **Temesvárott** a temesvár-gyárudvari sörfőzde 18 éves hivatalnok Weisz Leó, a ki már Amerikában is próbált szerencsét, szíven lölte magát. — **Odesszában** a legutóbbi nagy vihar alkalmából öt vitorlás hajó a legénységgel együtt elpusztult.

Tiszavölgyi vizállások.

— Április 2-án reggeli 7—8 órakor. —

Fekete-Körös: Belényes 100 cm. null fölött (a legutóbbi kimutatáshoz képest 14 cm. áradás.)

Sebes-Körös: Csucsá 148 cm. null fölött (8 cm. áradás.) Nagyvárad 103 cm. null fölött (15 cm. apadás.) Körös-Ladány 506 cm. null fölött (54 cm. apadás.)

Kettős-Körös: Békés 606 cm. null fölött (62 cm. apadás.)

Hármas-Körös: Gyoma 678 cm. null fölött (54 cm. apadás, de a mult éjjel óta egy állapotban.)

Berettyó: Margitta 119 cm. null fölött (28 cm. apadás.) Berettyó-Ujfalu 282 cm. null fölött (50 cm. apadás.)

Fehér-Körös: Borosjenő 440 cm. null fölött (apad.)

Vidéki levelezés.

Bihar, márczius 31.

T. szerkesztőség!

Az óvodaiügy Biharban. E czim alatt kívánok egyet s más elmondani b. lapja számára. Hogy a kiseddév-törvény életbe lépett, a mult évben itt is felállított az óvoda a község részéről, természetesen többszörös sürgetésre.

Ismétlem, van ovodánk. Az e czélra vásárolt lak erre igen megfelelő, ezélszerű, tágas udvarral és kerttel.

Van egy kitűnően képesített, művelt s kedves modern óvónőnk is.

Ugy tudom, hogy az óvodaköteles gyermekek is összeirattak még a mult évben. Izleltől meg is nyílt az óvoda, — de fájdalom! hamar megszűnt. S ma sincs, aki gyermekét óvodába küldené.

A megalakult óvóbizottság nem tesz ebben az ügyben semmit, persze minden úgy van jól, ahogy van.

Az óvodatörvény e szerint csak írott malaszt. Hogy mily kárára van ez a törvény nem

respektálása a népnevelésnek, mondanom sem kell. — Örömmel említhetem meg még azt is, hogy az itteni esp. plébános ur lelkes közreműködése folytán megalakult a szt. rózsafüzér társulat. Eddig több mint 30 tagot számlál, azonban még mindig jelentkeznek belépők.

r. l.

Vonatok érkezési s indulási ideje.

Érkezik:	Indul:
Budapestről 2-12, 7-08, 1-50, 7-15 — 3-46.	Budapest felé 2-25, 8-43, 11-04, 12-23, 2-26.
Kolozsvárról 2-18, 10-44, 11-41, 8-00, 8-38.	Kolozsvár felé 2-19, 7-15, 2-24, 4-00, 12-05.
Szegedről 8-30, 9-32, 5-30.	Szeged felé 4-25, 7-33, 10-15.
Aradról 9-32.	Arad felé 4-25.
Vaskóh-Belényesről 11-28, 9-07.	Vaskóh-Belényes felé 5-10, 2-10.
Gyoma-Kótról 10-10, 8-02.	Gyoma-Kót felé 7-00, 2-05.
Érmihályfalváról 8-15, 9-22.	Érmihályfalva felé 6-45, 4-40.

A fekete számok az éjjeli időt jelentik.

TANÜGY.

Meghívás.

A nagyvárad községi iskolaszék tagjait a f. évi április hó 5-ik (pénteken) napján d. u. 4 órakor a városház tanácstermében tartandó iskolaszéki ülésre tisztelettel meghívom.

Nagyvárad, 1895. április hó 1-én.

Dr. Sipos Árpád,
iskolaszéki elnök.

REGENY-CSARNOK.

Az apai vér.

Regény.

Írta: Edhor J.

(2)

Fordította: Veress Zsigmond.

— Ne beszéljünk többet erről, mondá erre a pap, te még fiatal vagy s a jó Isten még nagy változást idézhet elő benned.

Erre felemelkedett a padról, melyen ült, és csendesen haladott vissza a lakba, mely falusi egyszerűségben a kert közepén állott.

Felix nagy bátyja utolsó szavainál kedvetlen kézmozdulatot csinált. S a tovasiető alakot addig kísérte szemével, míg eltűnt a szoba ajtóban. Hirtelen kézmozdulattal szép fűrt felhevült arczáról elsmitá. Tekintetét türelmetlenül nyugtatá az átellenben levő templomon. Azután a fehér poronddal behintett ösvényen gyorsan haladott a kert ajtóig, melyet miután kinyitott a temetőbe lépett.

A temetőnek tulsó oldalán egy kis házikó állott. Előreszén csak két ablak látszott; dus virágesoport volt látható a sima üvegeken belül, melyeken az aranyos esti fény játszott. A ház előtt pad volt, melyen öreg ezüsthaju ember ült összekulesolt kezekkel s ábrándos tekintettel nézett a magasmennyboltra.

— Jó estét kedves Verner ur! — köszönté vidám hangon Felix az öreget.

— Jó estét, — mondá barátságosan az öreg fejével bólintva.

— Hol van Alojzia? — kérdé megint a fiu.

— Ugy hiszem a temetőben lesz, — válaszoló az öreg.

Felix gyorsan megfordult és szerte nézett, de szemei nem fedezték fel a leányt. Végre a közellevő bokrot megkerülte, s előtte állott, vagy is inkább ült, egy sirdombon a leány szorgalmasan kötve.

Werner Alojzia körülbelül 12 éves lehetett. Igen kicsiny és gyöngye teremtés volt. Sűrű szőke haj omlott vállaira, s szép de halvány arczából két gyönyörű sötétkék szem világított, melyek Felix láttára még egyszer oly szépek lettek, Felix szintén melléje ült a fűbe.

— Hogy van, hogy mindig e távol eső szögletben találak Alojzia? — kérdé Felix kedvetlenül — a hely egészségtelen s így kerülőd kellene.

A halvány gyermek szemei félénken tekintének a fiu szép, deli, barna arczaira.

— Ha tudnád mily szép itt — oly szívesen időzöm e helyen, s megkértem nagyatyámat, hogy ha meghalok ide temessen.

— Brr kiálta fel Felix — Mily gyermekes valami, már a halálra gondolni.

— Nem kell-e minden óránkban arra gondolnunk?

Felix vállát vont. — Ha az ember életét már igen korán akarja megkeseríteni akkor igen.

— Nem, kedves Felix, ha az ember e gondolatokkal megbarátkozik, nem esik oly nehezére az elvállás. Midőn az orvos a mult évben nagyatyámnak azt mondá, hogy egészen egészséges soha sem leszek szívem szinte ketté hasadt azon gondolatra, hogy nagyatyámtól a tisztelendő őrül és a templomtól meg kell válnom. És ha nagyatyámat sirni láttam, a mi kétségkívül értem történt, átkaroltam és vigasztaltam, hogy nem fogok tőle megválni soha s majd imádkozom, hogy a jó Isten tartson meg engemet, ha már szüleimet elvette.

De később a temetőbe mentem és gondolkodtam, hogy valjon hol fogok aludni ha mégis meg kellene halnom s ekkor eszembe jutott, hogy a tisztelendő ur maga mondá, hogy eszögletben oly édes lehet a nyugalom. Hallani lehet a templomból az orgonát a csemetyű szót ha Urfelmutatásra csemetnek. A madarak is folyton énekelnek itt mert a közelben szoktak fészkelni. Így lassankint kedvessé vált e hely előttem. És ha majd pap leszek itt bizonyára imádkozni fogsz mindnyájunkért, kik itt fogunk aludni.

— Én nem leszek pap Alojzia és neked sem szabad meghalnod, legalább addig nem míg az öregek élni fognak.

— De az orvos mondá, hogy fiatalon halok meg, mert a mellbetegség csiráját hordom magamban.

— Az öreg orvos nem érti magát, s a mellett rövid látó ő sem tudhatja halálát bizonyosan.

— Bizonyára nem Felix, azt csak Isten tudhatja, de miért nem akarsz te pappá lenni hisz nagy bátyád oly igen szetné?

— Nagy bátyám akarja, de én nem tehetem, mert valami más, valami nagy akarok lenni. Akarom, hogy csodáljanak. Ah! mint fogok majd igekezni, hogy híres emberré lehessenek.

E szavakra felemelkedett az ifju, s büszkén emelte föl fejét, míg hajfürtjeivel az esti szellő játszadozott.

— Az baj — mondá, Alojzia — nagyon örvendtem azon, hogy majd pap leszel. De tulajdonképen mi is akarsz hát lenni?

— Megtaláltam most — az igazit! kiáltá Felix a halványarcocskára nézve, mely szomoruan függött rajta.

— Orvos leszek és téged megfoglak gyógyítani. Igen, orvos! — Hevesebben lélezett és koromfekete szeme felvillant. Híres orvos, milyen még nem élt a föld kerekéségén!

— Az valami nagyszerű mindenkinek segítségére lenni, válaszolá elmélázva a lányka. Az szép hivatás, Felix, de egy pap még is csak több, mint egy orvos.

— De azért mint orvos emelkedhetem a világban, sok érdemet és oly becsülést szerezhetek magamnak, mely az egekig ér. Nem tesz-e neked, hogy híres emberré akarok lenni?

Alojzia gondolkodva nézett maga elébe s aztán nyugodtan mondá:

(Folyt. köv.)

T Á V I R A T O K.

0 felsége utazása.

Budapest, április 2. (Saját tud. táv.) Király ő felsége ma reggel 6 óra 50 perczkor Lipót bajor herczeggel és csekély kísérettel Brünbe utazott dédunokájának, József Ágost főherczeg kis fiának keresztelőjére. A brünni pályaudvaron ünnepélyesen fogadták. — A keresztelést Steiner Fülöp püspök végezte. A keresztapai tisztet király ő felsége, a keresztanyai teen-

dőket pedig a királyné helyett Gizella főherczegnő végezte. Fél 1-kor családi reggeli volt, melynek végeztével 3 órakor ő felsége visszautazott Bécsbe. — Gizella főherczegnő holnap Troppauba utazik, leányának Seefried bárónénak látogatására.

Merénylet a Hentzi-szobor ellen.

Budapest, április 2. (Saját tud. táv.) A merénylet elkövetőjét a rendőrség Budán, a Rácz-fürdő előtt Szeles Adorjának, az »Olvasd« kiadótulajdonosának és szerkesztőjének személyében elfogta. — Legujabb értesülésünk szerint még többen vannak gyanúsítva és a napokban több elfogatás várható.

Szerencsétlenség a Dunán.

Budapest, április 2. (Saját tud. táv.) Ma délben a Dunán, a Margit-sziget mellett egy csónak borult fel, melyben négy ember ült, kik a vízbe estek. Néhány matrónak sikerült mind a négyet kimenteni.

Nagy tűz a fővárosban.

Budapest, április 2 (Saját tud. táv.) Ma délelőtt Jaulusz Ferencznek a köztemető-úti robbanó-szeszgyárában tűz ütött ki, mely meggyújtotta a kazánok anyagát is. A bekövetkezett robbanás az épület két tűzfalát is széjjel vette. Emberéletben kár nem esett.

A pécsi hadgyakorlat.

Budapest, április 2. (Saját tud. táv.) Az idén Pécs környékére tervezett nagy gyakorlatok elmaradnak. A királymanőver színhelye még csak ezután lesz megállapítva.

Uj államtitkár.

Budapest, április 2. (Saját tud. táv.) Király ő Felsége az igazságügyminisztériumhoz államtitkárrá Vörösmarty Béla ítélő táblai elnököt nevezte ki.

A belvárosi plébánia.

Budapest, április 2. (Saját tud. táv.) Miután a főváros kerületeinek többsége Kirner Károly mellett nyilatkozott Krizsán segédlelkésznek a primástól más plébánia lett kilátásba helyezve. Woyand pedig visszalépett: a holnap megejtendő választáson bizonyosan Kirner Károly fogja megkapni a belvárosi plébánosi állást.

Árvizek.

Budapest, április 2. (Saját tud. táv.) A Duna a fővárosnál 6 méternyre áradt. A vészbizottság szervezve van kerületenként. A víz a Margit-szigetet egészen elárasztotta; az épületekben sok kár van.

Bismarek születésnapja.

Budapest, április 2. (Saját tud. táv.) Berliini távirat jelenti, hogy tegnap Friedrichsruhében nagy fáklyásmenettel ünnepelték Bismarek herczeg születésnapját. 2000 fáklyavivő vett részt a menetben. A világnak majd minden részéből érkeznek sürgönyök a németek ünnepléséről.

Közzgazdaság.

Sorsolások. A tiszta-szegedi m. kir. nyerevénykölesön sorsjegyeinek tervszerű 40-dik kisorsolása ápr. 1-én délelőtt 10 órakor történt, a lottóigazgatóság hivatalos helyiségeiben. Ez alkalommal a következő 25 sorozatszámot húzták ki: 43, 348, 651, 831, 879, 899, 1263, 1549, 1910, 2306, 2343, 2458, 1510, 2604, 2941, 2962, 3061, 4143, 3391, 3436, 3483, 3504, 3711, 3935 és 4383. A 100.000 frtos főnyeremény 1548 sorozatszám 20 nyereszámra esett; 1000—1000 frtot nyertek: 43—66., 879—94, 2306—78, 2343—33 és 3504—89. A fenti 25 sorozatszám nyereszámait egyenkint 120 frtot nyertek.

Az 1854-ik évi osztrák államsorsjegyek ápr. 1-én történt nyerevényhuzásán a már előzőleg kisorsolt következő sorozatokból 74 97 99 266 372 388 390 429 453 477 568 786 801 874 986 1017 1144 1160 1223 1313 1382 1391 1424 1446 1482 1724 1984 2095 2110 2177 2198 2230 2246 2269 2312 2325 2360 2392 2443 2505 2535 2654 2734 2781 2860 2956 3013 3166 3215 3279 3311 3437 3484 3535 3552 3634 3644 3667 3706 3847 3854 és 3951 a következő magasabb nyerevényeket húzták ki és pedig a 100.000 forintos főnyeremény az 1313 sor. 21 sz. sorsjegyre, a 10.000 frtos nyerevény az 1446 sor. 24 sz. sorsjegyre esett. A többi itt külön fel nem sorsolt nyerevényszámok a 300 frtos legkisebb nyerevénynyel húzatnak ki.

A Rudolfsorsjegyek ápr. 1-én történt huzásán a 15.000 forintos főnyereményt a 846 sorsz. 45 sz. nyerte, 3000 forintot a 2255 sorsz. 23 sz., 1200 frtot az 1906 sorsz. 17 sz. sorsjegy nyert. Egyenkint 350 frtot nyertek a 267 sorsz. 13 sz. és 2276 sorsz. 18 sz. sorsjegyek.

Nagyváradai hetivásár.

— Április 2. —

Vásári árjegyzék a nagyváradai piacon 1895, április 2-ik napján tartott vásárban eladott természetények és élelmiszereknek.

Tiszta buza 6:50—6:30 Kétszeres buza 5:60—5:40. Rozs 5:80—5:50. Árpa 6:30—6:20. Zab 5:30—6—. Tengeri 6:70—6:40. Borsó 13.— Lenese 15.— Bab 10. Köleskása 13.— Burgonya 3:50. Lángliszt 13.— Zsemlyeliszt 11.— Fehérkenyér liszt 10. Barnakenyér liszt 8:50 Széna fuvarral 5:30. Szalma fuvarral 2. Szalonna 50—. 6 kiló zsúpp-szalma 08 kr, 150 dkgm alom-szalma 04 kr. 1 köbméter tűzifa bikk 3:10, tölgy 2:90, cser 3:35. 100 kiló marhahus 52—. Öntött gyertya 54—. Lámpaolaj 50—. Egy liter bor 6 50, uj 40. Pálinka 24, szilvapálinka 80, szesz 95. Egy métermázsza kő-só 10:80, nyers fagygyu 26—, olvasztott fagygyu 36—, szappan 24—, birka gyapju —, magyar gyapju —. Egy hektoliter ó-bor 40—, uj-bor 30—, mész —90, kemény faszén 2:10, puha faszén —, kendermag 10—, köles 6—, repeze —, dió 16—, mogyoró —, aszu szilva 16—. Egy kilogramm savanyu káposzta 16, szalonna 58, sertésus 52, juh-hus 36, veres hagyma 15, fog-hagyma 40, bors 1:60, paprika 1:20 barna kenyér 9. Egy liter kőolaj 20, 1 mm. Bükköny 7:20.

Marha ártáblázat 1896. április 2-ről: Egy pár első rendű jármás ökör 380—, egy pár másodrendű jármás ökör 280—, egy pár harmadrendű jármás ökör 180—, 1 pár fejős tehén 180—, 1 drb. vágó ökör 250 kgr. 92—, 1 drb. vágó tehén 150 kgr. 60—, 1 drb. veres borju 7—, 1 drb. fél éves borju 5—, 1 drb. két éves borju 40—, 1 drb. hizott sertés 60—, 1 pár fél éves sertés 16—, 1 pár egy éves sertés 27—, 1 pár két éves sertés 40—, egy drb. jó igásló 70—, 1 pár ökbőrr 19—, egy pár tehénbőr 13—, borjubőr 5—, 1 pár lóbőr 9—50.

Forgalmi kimutatás 1895. évi április. hó 2-ről: Tiszta buza körülbelül 600 hltr, kétszeres buza 250 hltr, rozs 700 hltr, árpa 100 hltr, zab 150 hltr, tengeri 500 hltr, burgonya 1200 hltr. Lábás jószágok: Hizott sertés mintegy 150 drb, félhizott 400, sovány 500, süldő 450, malacz 700, hizott marha 50, jármás ökör 700, fejős tehén 300, borju 200, bivaly —, juh 500, ló 536.

A budapesti termény-tőzsde forgalma

1895. április 2.

Készára üzlet. Buzát ma gyengén kínáltak, a kereslet csekély. Elkelt csendes irányzat mellett 15.000 métermázsza változatlan áron. Egyéb gabonaneműekben csekély a forgalom változatlan árak mellett. Romániai búzából két nagyobb tétel is került forgalomba, mindkettő 5.45. forintos tranzitó áron.

Határidő üzlet. szilárd hangulatban nyílt meg, de az ület tartalmához az árak engedtek. Hivatalosan felmondtak 6000 mm. búzát. Határidők jegyzése déli 1 órakor.

Előfordult kötések: buza tavaszra 6.94—6.99 frt, buza május juniusra 6.90—6.94 frt, rozs tavaszra 6.16—6.20 frt, tengeri máj.—jun. 6.66—6.68 frt, zab tavaszra 6.48—6.52 forint, szept. okt. 6.11—6.13 frt káposzta-repce augusztus—szeptemberre 10.65—10.55 forint.

Sertés-üzlet.

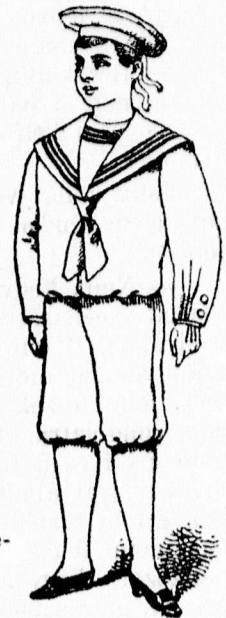
Kőbánya, április 2. Készlet: 130.116 drb. Urasági öreg kővér I. rendű: 45—46 kr.; közép: 45½—46½ kr.; süldő kővér: 48—49 kr.; sovány: 46—47 kr.; román: —; Szerb kővér 45—46 kr.; könnyű 44, 45 kr. A hizott sertés üzlet irányzata: változatlan.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1895. április 2-án.

Magyar aranyjáradék 4%	123.75
Magyar koronajáradék	99.10
Magyar vasuti kölesön aranyban 4½%	126.—
Magyar vasuti kölesön ezüstben 2½%	104.50
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	124.—
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	98.50
Italméresi jog megváltási kötvény	101.—
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	98.25
Magyar nyeresémi sorsjegy-kölesön	161.50
Tiszasszabályozási és szegedi sorsjegy kölesön	—
Osztrák járadék papírban	101.50
Osztrák járadék ezüstben	101.50
Osztrák járadék aranyban	124.—
Osztrák korona járadék	101.25
1860. osztr. államsorsjegyek	158.50
Osztrák-magyar bankrészvény	1083.—
Magyar hitelbank részvény	466.—
Osztrák hitelintézet részvény	411.60
Osztrák-magyar államvasuti részvény	440.50
20 frankos arany (Napoleon'd'or)	964.—
Német birodalmi márka	59.70
London vista	122.20
Paris vista	48.40
20 márkás arany	11.95

NYILTTER.

Tengerész öltönyök 4—9 éves fiúknak (különlegesség) 8 frt, czélszerű iskolaöltönyök 5 frt 50 kr, ép úgy felnöttebb fiatal uraknak dús választékban kaphatók

NEUMANN M.

férfi-ruha üzletében Nagyváradon csakis Bémer-tér, Kishídfő. (Czégemet hason nevű czéggel kérem össze nem téveszteni. Vidéki megrendelések utánvét mellett eszközöltetnek. Meg nem felelő áruk szívesen kicseréltetnek.

(77) 10—75

Háziasszonyok figyelmébe!

Több oldalról tett felszólamlások a *padlózat-mázakra*, arra indítottak, hogy igyekezzem az eddigi gyártmányokat túlszárnyalni. Nagy fáradozásaim után sikerült feltalálnom egy oly

SZOBAPADLÓ-LACKOT,

amely az összes bel- és külföldi gyártmányokat felülmúlja és melyet három legkedveltebb színben hoztam forgalomba. És miután azt tiszta anyagból készítem, úgy fényre, mint tartósságra a legjobbnak ajánlhatom.

BOROSTYÁN SZOBA-LACKOT . . . 90 kr., 1 frt 40 kr. | SCHWEICZI PARQUET-FÉNYMÁZ 1 kilo . . . 1 frt 80 kr.
SPIRITUSZ SZOBA-LACKOT . . . 1 frt 10 kr., 1 frt 50 kr. | (GLAZUR) ZOMÁNCZ 1 kilo . . . 1 frt 10 kr.

Végül mindenféle **FESTÉK, KENCZÉK, BRONZ** és **ECSETEKET** legolcsóbb árban.

(73) 6—20

Kiváló tisztelettel

BERKES BERTALAN,

Nagyvárad, Zöldfa-utca.

Önkéntes árverés.

A »László-malom I-ső telepén f. hó 5-én pénteken délután 3 órakor **köszén, deszkák, faanyagok, ócska vas és géprészek**

készpénzfizetés mellett el fognak adatni, mely árverésre a venni szándékozók ezenel meghivatnak.

Nagyvárad, 1895 április 1-én.

A »László-malom«
felszámoló bizottsága.

(83) 2—3

Építési vállalkozók részére pályázati hirdetmény.

A nagyvárad helyörség tisztikara azonnal, — legkésőbb azonban 1896. május 1-vel — **kaszinó-helyiséget** szándékozik több év tartamára bérelni.

Következő helyiségekre van szükség:

1 nagyobb terem, 1 fogadó terem, 1 olvasó terem, 1 játékszoba, 1 tálaló helyiséggel egybekötött tágas konyha, 2 legényszoba, 1 italkiméresi szoba, megfelelő pincze, padlás és faskamara helyiségekkel.

Részletekre nézve fölvilágosítást ad: az egylet titkára, Nagy-Teleki-utca, Jellinek-féle ház, a cs. és kir. 33. gyalogdandár-parancsnoksági irodában, naponta 11 és 12 óra között.

(87) 1—3

Uj könyvkötészet.

A n. é. közönség kényelmére Ujváros részben, Nagy-Teleky-utca 1. sz. a. (a községi iskola épületben) egy

fiók-könyvkötészetet

rendeztem be, hol mindennemű **könyvkötő** és **disz munkák** csak úgy mint a főüzletben készíttetnek.

Tisztelettel

Főüzlet:
O l a s z i,
Fő-utca 801/30.
(65) 0—9

Fióközlet:
Ujváros,
Nagyteleki-utca 12.

Löwy Márton,
könyvkötő.

Egy egész öltözet gyapju-szövetből 20 forint.

Előnyös bevásárlás folytán üzletemet a közelgő tavaszi és nyári időnyre a legszebb és legújabb divatu gyapju-szövetekkel gazdagon felszerelvé, azon kellemes helyzetbe jutottam, hogy egy divatos tavaszi vagy nyári gyapju-szövet öltözetet

20 forintért

vagyok képes előállítani.

A nálam megrendelt ruhák izléses és legújabb szabás szerinti kiállítását azon körülmény is biztosítja, hogy **fiam a bécsi nemzetionális szabászatú akadémián nyert ismeretét és Münchenben a magasabb divatú szabászatban szerzett tapasztalatait** üzletemben értékesíti, minélfogva a legmagasabb igényeknek is meg tudok felelni.

Midőn ezt a n. é. közönség becses tudomására juttatni bátor vagyok és eddigi szives pártfogását megköszönve, kérem, hogy b. megrendeléseivel ezental is mennél gyakrabban szíveskedjék szerencséseltetni.

Mély tisztelettel

FEHÉR ISRAEL, férfi szabó

Nagyvárad, Fő-utca, Bazár-épület kapuja mellett.

(66) 7—10

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek. Mintákat kívánatra bérmentve.